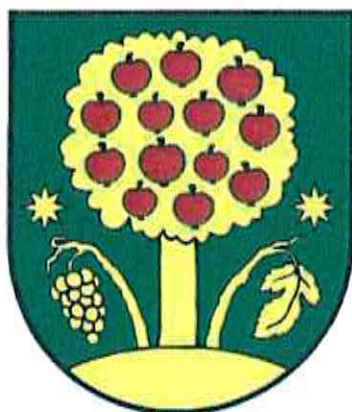

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

OBCE JABLONOV NAD TURŇOU NA OBDOBIE 2018 – 2023

Schválené dňa 28.06.2018

Ing. Slavomír Zubriczky
Starosta obce Jablonov nad Turňou

ÚVOD

Obec Jablonov nad Turňou v súlade s § 83 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení spracovala Komunitný plán sociálnych služieb na základe národných, ale predovšetkým obecných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

V zmysle uvedeného bol začiatkom roka 2018 obcou Jablonov nad Turňou spracovaný a navrhnutý Komunitný plán sociálnych služieb obce Jablonov nad Turňou na roky 2018-2023 / ďalej ako „KPSSJNT“ / ako strategický dokument, mapujúci a plánujúci nielen potreby fyzických osôb a komunít v oblasti sociálnych služieb, ale aj vízie a ciele v komplexnom zabezpečení sociálnej pomoci a starostlivosti všetkých skupín obyvateľstva obce. Na základe uvedených obec vypracovala komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci:

- s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
- s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

Obec vypracovala a schválila komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadnila miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určila potreby rozvoja sociálnych služieb a taktiež personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, nachádzania zdrojov a hľadania najefektívnejšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie je spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. Zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka, v procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri:

- zadávatelia služieb,
- poskytovatelia služieb,
- príjemcovia služieb / klienti /,
- verejnosť.

Všetky štyri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu. Samospráva je zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách povinná poskytovať určité sociálne služby, no má aj možnosť na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti. V roku 2017 boli realizované pracovné stretnutia s odborníkmi v komunitnom plánovaní, starostom obce a poslancami, aby stanovili úlohy a plány, zrealizovali

ciele a možnosti ich realizácie v obci. Po obdržaní podnetov a návrhov boli spracované úlohy a ciele, ktoré predkladáme v tomto Komunitnom pláne sociálnych služieb obce Jablonov nad Turňou.

Obec Jablonov nad Turňou si uvedomuje, že dobre fungujúca sociálna sieť je pre obyvateľov obce potrebná z dôvodu možnosti zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií, alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

1. KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE – TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb (KP)

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci
- zabezpečovanie zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť (či súbor týchto činností), ktorá je zameraná na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, na jej riešenie alebo zmiernenie v živote občana, rodiny či komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb občanov,
- riešenie krízovej sociálnej situácie občana a jeho rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia občana a rodiny.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB - Vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností / § 15 zákona /

- Poskytovateľ sociálnej služby je povinný vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje.
- Poskytovateľ sociálnej služby popri činnostiach, ktoré je povinný vykonávať, zabezpečovať ich vykonávanie alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje, môže vykonávať, zabezpečovať vykonávanie alebo utvárať podmienky na vykonávanie aj iných činností uvedených v § 16 až 18 a § 61 ods. 8 a 9, ktoré pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje, nie je povinný vykonávať, zabezpečovať ich vykonávanie alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie podľa odseku 1.
- Poskytovateľ sociálnej služby môže vykonávať, zabezpečovať alebo utvárať podmienky na vykonávanie iných činností, ktoré tento zákon neupravuje a zvyšujú kvalitu sociálnej služby.

Druh sociálnej služby / § 12 zákona /:

- **na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných podmienok v zariadeniach** – zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár.
- **na podporu rodiny s deťmi** – pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného a pracovného života; poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti; poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu
- **na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie** z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzického osoby, ktoré sú odkázané na pomoc iných a ktoré dovŕšili dôchodkový vek; opatrovateľská služba; prepravná služba; sprievodcovská služba a predčítateľská služba; tlmočnická služba; sprostredkovanie tlmočnickej služby; sprostredkovanie osobnej asistencie; požičiavanie pomôcok
- **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií** – monitorovanie a signalizácia potreby pomoci; krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom týchto technológií
- **podporné služby** – odľahčovacia služba; pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností; poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, v integračnom centre, v jedálni, v práčovni alebo v stredisku osobnej hygieny.

Forma sociálnej služby / § 13 zákona /:

- **ambulantná** - poskytuje sa občanovi, ktorý za touto službou dochádza alebo je odprevádzaný do miesta poskytovanie sociálnej služby (napr. do zariadenia)
- **terénna** – poskytuje sa občanovi v jeho prirodzenom prostredí (napr. doma)
- **pobytová** – súčasťou tejto služby je ubytovanie, pričom môže ísť o týždennú alebo celoročnú pobytovú sociálnu službu
- **iná forma** - podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

1.2 Komunita a komunitné plánovanie

Komunita pochádza z latinského slova “communitas“- spoločenstvo, pospolitosť, obec, spoločné nazívanie ľudí, súhrn osôb, ktoré žijú v určitom vymedzenom priestore, kde vykonávajú svoje aktivity a obvykle tvoria autonómnu jednotku (Hartl, 1997, s. 117),

Sociálne vylúčená komunita je skupina obyvateľstva obce, ktorá sa určitými znakmi svojho života líši od ostatných obyvateľov, zväčša ide o kombináciu znakov: napr. vysoká nezamestnanosť, príjmová chudoba rodín, nízke až žiadne vzdelanie, nízka úroveň bývania, nedostatočná starostlivosť o svoje zdravie, nízka miera zodpovednosti za svoj život a život svojej rodiny a pod., dôležitým poznávacím znakom je rozdielne hodnotenie tohto stavu

členmi komunity a ostatným obyvateľstvom, členovia vylúčenej komunity vnímajú svoju vylúčenosť ako diskrimináciu zo strany spoločnosti a ostatné obyvateľstvo komunitu ako ich dobrovoľné odlišenie od štandardných vzorcov správania, ako dôsledok nechoty ich prijať.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je spôsob rozhodovania, ktorým je možné na úrovni obce či regiónu plánovať sociálne služby tak, aby boli v súlade s potrebami občanov – cieľových skupín a zároveň s možnosťami obce a miestnymi podmienkami. Komunitné plánovanie je sústavný a otvorený proces, ktorého cieľom je vytvorenie predpokladov pre napĺňanie požiadaviek občanov odkázaných na niektorú z foriem sociálnych služieb pri zabezpečení zdrojov na ich realizáciu, prednostne v miestnych podmienkach.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb:

- vybudovanie komunitného centra,
- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta/obce,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu alebo vyvolávajú strach a neistotu).

1.3 Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb

Zadávatelia sociálnych služieb - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.

Poskytovatelia sociálnych služieb - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom - „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba - „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.

Užívatelia sociálnych služieb - osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr.: v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.

Verejnoscť - rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

1.4 Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)

Je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v

danej komunite, pričom poskytuje aj alternatívy finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

1. 5 Výhody komunitného plánovania

Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia, verejnosť), čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Komunitný plán sociálnych služieb zabezpečuje aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifika.

1. 6 Podstata komunitného plánovania

Zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. sa môžu v budúcnosti dotýkať do otvoreného dialógu o podobe sociálnych služieb. Základom je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení. Zásadný význam má poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávatel'ov, poskytovateľ'ov a prijímateľ'ov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomne prepojenie a spolupráca.

1. 7 Zásady pri spracovaní komunitného plánu:

- potreby priority a smery rozvoja sociálnych služieb musia byť stanovené ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú,
- všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu musia byť navzájom prepojené,
- skvalitňovanie sociálnych služieb musí byť považované za žiaduce a musí byť dôležitou súčasťou miestnej politiky,
- priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb.

1. 8 Hlavné princípy komunitného plánovania

- **partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor,
- **zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľ'ov daného územného celku je nutné hľadať rôzne metódy a formy oslovenia a zapojenia tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná,
- **hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – nie je možné zabúdať na spoluprácu s podnikateľmi, ktorí sa už v minulosti angažovali v sociálnej oblasti, na význam práce dobrovoľníkov v sociálnych službách, na svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, susedskú výpomoc,

- **práca s informáciami** - je nevyhnutné zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií širšej verejnosti. Ak budú informácie pravidelne odovzdávané, bude možné očakávať relevantné pripomienky a podnety,
- **priebeh spracovania komunitného plánovania** je rovnako dôležitý ako výsledný dokument – proces komunitného plánovania znamená vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych ľudí. Tento proces umožňuje, aby navrhnutý systém sociálnych služieb bol jedinečný a neopakovateľný a plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom,
- **zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** – dobre fungujúca spolupráca môže byť inšpiráciou pre ostatných účastníkov komunitného plánovania. Prehĺbenie spolupráce medzi všetkými účastníkmi prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb,
- **kompromis priania a možnosti** – výsledkom komunitného plánovania je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme, a tým, čo máme k dispozícii. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

2. KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI JABLONOV NAD TURŇOU

2.1. Zdôvodnenie komunitného plánovania

Od 1.1.2009 vstúpil do platnosti zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Mnohé kompetencie v oblasti poskytovania sociálnych služieb výrazne prešli do kompetencie samospráv. Citovaný zákon v zmysle § 80 určuje pôsobnosť obce nasledovne:

Obec

a) **vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,**

b) **utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,**

c) **je správnym orgánom v konaniach o:**

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,

2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,

3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,

4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,

d) **vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu ,**

e) **poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:**

1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,

2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,

3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- f) **poskytuje základné sociálne poradenstvo,**
- g) **môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby,**
- h) **uzatvára zmluvu:**
 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) **zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,**
- j) **môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,**
- k) **môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,**
- l) **poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,**
- m) **môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,**
- n) **môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,**
- o) **kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,**
- p) **ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,**
- q) **vedie evidenciu:**
 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 2. rozhodnutí podľa písmena c),
 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- r) **vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,**
- s) **poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,⁴⁴⁾**
- t) **uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,**
- u) **môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),**

Komunitný plán sociálnych služieb obce Jablonov nad Turňou je zameraný na zlepšenie ponuky, kvality, dostupnosti, efektivity a využitia existujúcich sociálnych služieb a na rozšírenie sociálnych služieb v obci o nové služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Cieľom plánovania je ponuku sociálnych služieb a sociálnej pomoci nastaviť tak, aby rešpektovala miestne podmienky a potreby občanov žijúcich v obci Jablonov nad Turňou na napĺňanie nasledovných cieľov:

- zlepšovanie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločenských skupín,
- aktivizácia, zvyšovanie kompetencií a podpora sociálnej mobility jednotlivcov a rodín,
- prevencia sociálno-patologických javov,
- sprostredkovanie kontaktu so širším prostredím, podpora začleňovania do existujúcich sociálnych sietí, štruktúr, služieb a inštitúcií,
- podpora spolupráce a efektívnej koordinácie činnosti subjektov, ktoré zasahujú do situácie sociálne vylúčených osôb (obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb a služieb zamestnanosti, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti),
- podpora komunitného rozvoja, budovania celej komunity obce,
- podpora efektívneho riešenia konfliktov, sporov a napätí v celej obci,
- podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času,
- podpora vzdelávania detí a mládeže, podpora pokračovania v ďalšom štúdiu na strednej škole,
- podpora vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie dospelých realizáciou vzdelávacích a tréningových programov zameraných na jednotlivcov a skupiny,
- podpora iniciatív obyvateľov vylúčených lokalít v oblasti zdravého a čistého životného prostredia, realizácia zdravotnej osvedy pre všetky vekové kategórie obyvateľov; iniciovanie a realizácia voľnočasových aktivít mládeže v oblasti zdravého životného štýlu, pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k zdravotnej starostlivosti a posilnenie zodpovednosti jednotlivých jej členov za svoje zdravie,
- podpora a pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k finančným prostriedkom umožňujúcim zvyšovanie vzdelania, skvalitňovania bývania a získania práce. Zvyšovanie finančnej gramotnosti a miery finančnej inklúzie,
- podpora a pomoc pri zlepšovaní prístupu cieľových skupín k právnej pomoci,
- podpora zamestnateľnosti, poskytovanie služieb podpory pre zvyšovanie zamestnateľnosti a zamestnanosti, vrátane poradenstva v oblasti zamestnanosti,
- predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách,
- podpora osobnostného, etického a duchovného rozvoja, budovania vnútornej motivácie.

Komunitný plán je zameraný hlavne v oblasti podpory klientov v ich prirodzenom prostredí rozvojom terénnej sociálnej práce a v oblasti zvyšovania kvality sociálnych služieb. Napríklad z opatrení týkajúcich sa zvyšovania kvality poskytovaných služieb v existujúcich zariadeniach, zavádzania integrovaných sociálno-zdravotných služieb dlhodobej starostlivosti poskytovaných v domácnosti či komunite, zvyšovania integrácie občanov so zdravotným

postihnutím do spoločenského a pracovného života, zvyšovania informovanosti o možnostiach pomoci obyvateľom v krízových situáciách, zvýšenia podielu terénnych a ambulantných služieb v pomere k pobytovým službám a pod.

Všetky strategické dokumenty obce poukazujú na najvýraznejšie problémy v sociálnej oblasti, a tými sú starnutie populácie a postavenie seniorov, postavenie občanov so zdravotným postihnutím, rodín s malými deťmi, či neúplných rodín a nezamestnaných.

3. ORGANIZÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA V OBCI JABLONOV NAD TURŇOU

Komunitné plánovanie v obci Jablonov nad Turňou bolo realizované komplexne pre všetky kategórie prijímateľov sociálnych služieb, bez ohľadu na vek, pohlavie, či etnickú príslušnosť. Na základe východiskovej analýzy, analytických prieskumov, ako aj vo vzťahu k potrebám občanov obce a prioritám obce bolo komunitné plánovanie sociálnych služieb zamerané špecificky na tri nosné cieľové skupiny občanov obce:

- **seniori a osoby so zdravotnými obmedzeniami,**
- **deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,**
- **občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.**

Seniori a občania so zdravotnými obmedzeniami

Stanovenie „seniorov“ za cieľovú skupinu komunitného plánovania je dané celkovým demografickým vývojom v spoločnosti, obec Jablonov nad Turňou nevynímajúc. Všeobecne je dané, že ľudstvo starne, zvyšuje sa vekový priemer obyvateľstva a problémy s tým súvisiace budú postupne nútené riešiť všetky zodpovedné orgány vrátane samosprávnych.

Cieľovú skupinu seniorov predstavujú občania dôchodkového veku. Na sociálne služby sú odkázané predovšetkým skupiny seniorov, ktoré podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (s pomocou rodiny) ako prostredníctvom sociálnych služieb.

Charakteristickým znakom tejto cieľovej skupiny je:

- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti (počnúc zhoršenou pohyblivosťou, väčšou únavou až po vážne zdravotné problémy a invaliditu) a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- menšie ekonomické a finančné možnosti seniorov spôsobené jednak nízkym príjmom v dôchodkovom veku alebo vdovstvom (strata dôchodku partnera a problémami pri platení mesačných výdavkov a pod.),
- úbytok sociálnych kontaktov spôsobený aj dvoma vyššie uvedenými dôvodmi, ale aj ovdovením, vrátane bezdetných seniorov, čím prichádza k sociálnemu vylúčeniu.

Aj napriek vyšpecifikovaniu vyššie spomínaných charakteristík skupina seniorov netvorí homogénnu skupinu. Rozdiely sú dané vekom, zdravotným stavom a podmienkami v

akých prežili svoj život. Nie je jednoduché stanoviť a naformulovať opatrenia, ktoré by riešili problematiku seniorov a pritom rešpektovali špecifiká všetkých skupín dôchodcov.

Oblasť sociálnej starostlivosti o seniorov

Základný legislatívny rámec: Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Súčasnú zameranie sociálnej politiky Európskej únie zvyčajne zdôrazňuje potrebu zmeniť systém inštitucionálnej starostlivosti, ktorá prevláda aj v podmienkach Slovenskej republiky, na komunitnú starostlivosť. V rámci Slovenskej republiky bola s cieľom deinštitucionalizácie sociálnych služieb v roku 2011 prijatá Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike a Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015.

Cieľom procesu deinštitucionalizácie je upustenie od inštitucionálnej formy starostlivosti, ktorá je charakteristická izolovaním od širšieho spoločenstva, tendenciou organizácie byť nadradovaná nad individuálnymi potrebami jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb a zníženou možnosťou prijímateľov rozhodovať o svojich potrebách. Cieľom je prechod ku komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu a (ak je to možné) obnoviť rodinné a priateľské väzby a vytvárať nové siete sociálnych vzťahov, využívať a rozširovať existujúce terénne a ambulantné služby využívané miestnymi obyvateľmi, ktorí sú rovnako odkázaní na takéto služby.

Prehľad aktuálne poskytovaných sociálnych služieb pre seniorov v obci a okolí: obec zabezpečuje opatrovateľskú službu. Spolupracuje s domovmi dôchodcov pri umiestňovaní seniorov v zariadení domova dôchodcov. V obci funguje Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku s členskou základňou 112 členov.

Podpora aktívneho starnutia

Cieľom v oblasti zamerania komunitných sociálnych služieb pre seniorov je aj vytvorenie podmienok pre aktívne starnutie, ktoré je v kontexte demografických trendov v spoločnosti podporované aj na európskej úrovni. V roku 2012 sa aktívne starnutie a podpora solidarity medzi generáciami stala nosnou témou v Európskej únii, k čomu sa Slovenská republika pripojila prijatím Národného programu Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2012, ciele ktorého by mali byť uplatňované nielen v rámci jedného roka (2012), ale trvale.

Aktívne starnutie je, podľa definície Svetovej zdravotníckej organizácie, proces, v ktorom sa optimalizujú možnosti zdravia, účasti a bezpečnosti s cieľom zvýšiť kvalitu života starších ľudí. Pojem aktívne starnutie sa netýka len starostlivosti o zdravie, zahrňuje v sebe tak fyzický, sociálny, ako aj duševný aspekt a podporuje nezávislosť seniorov, ich seberealizáciu a účasť na spoločenskom živote komunity.

Aktivity v oblasti aktívneho starnutia podporované na európskej a národnej úrovni by mali byť premietnuté aj do komunitných aktivít, primárne v týchto oblastiach:

- **zdravé starnutie** – podpora zdravého životného štýlu a preventívnych aktivít na včasnú diagnostiku a predchádzanie chorobám, ktoré sa týkajú staršej, ako aj strednej generácie,
- **d'alšie vzdelávanie** – podpora predovšetkým takých foriem, ktoré sú cielene zamerané na potreby seniorov, pričom vzdelávaním sa nemyslí len získavanie nových poznatkov, ale aj získavanie nových kontaktov, nadväzovanie priateľstiev, pocitu uspokojenia a sebarealizácie,
- **kultúrne vyžitie** – podpora aktívnejšieho kreovania života seniorov a zmysluplného trávenia voľného času,
- **medzigeneračná solidarita** - zviditeľnenie problematiky aktívneho starnutia a zapojenie mladších generácií do podpory aktívneho starnutia s cieľom tolerancie voči fenoménu staroby, • dobrovoľníctvo – podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite, do ktorého môžu byť zapojení ľudia rôznych vekových kategórií (mládež, produktívne obyvateľstvo aj seniori) a môže byť zamerané nielen na prácu so seniormi, ale aj deťmi, mládežou a znevýhodnenými občanmi.

Táto skupina obyvateľstva je spojená aj so skupinou občanov so zdravotným postihnutím, nakoľko zdravotné problémy seniorov sú väčšie ako u inej časti obyvateľstva. Podobné budú aj spôsoby riešenia problémov daných skupín. Je pravdou, že zdravotné problémy majú dnes už aj mladí ľudia. Zvyšuje sa počet občanov so zdravotným postihnutím, či už z dôvodu úrazov a dedičných chorôb, alebo z dôvodu tzv. civilizačných chorôb, ktoré majú v mnohých prípadoch za následok práve určitý druh zdravotného postihnutia. Cieľová skupina zahŕňa aj rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím.

Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniori:

- rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti,
- aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času,
- rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.),
- podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže),
- podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, nakoľko táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obeťami trestných činov.

Občania so zdravotným postihnutím

Ide o skupinu občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré je buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy. Podľa charakteru postihnutia možno občanov so zdravotným postihnutím zaradiť do piatich kategórií:

- mentálne a psychické postihnutie,
- zmyslové postihnutie (zraku, sluchu a reči),
- postihnutie pohybového aparátu,
- kombinované postihnutia,
- ostatné postihnutia.

Každá z vyššie uvedených kategórií postihnutia má rozdielne dopady a sociálne následky a tým sú špecifické aj formy a potreby pomoci pri ich uspokojovaní.

Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so zdravotným postihnutím:

- rozvoj terénnych sociálnych služieb,
- odstránenie existujúcich bariér v obci,
- zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb.

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Z ostatných súvisiacich právnych predpisov je pre túto skupinu dôležitý zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov

Ľudia v krízových situáciách (rodiny s malými deťmi, neúplné rodiny atď.)

- a) deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,**
- b) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.**

Ľudia v krízových situáciách sú prevažne obyvatelia, ktorí sa vyznačujú zväčša niektorými z uvedených charakteristík:

- osôb s nízkymi príjmami, t.j. osôb s príjmami pod (alebo veľmi blízko k) hranicou životného minima,
- osôb dlhodobo odkázaných na dávky štátneho systému sociálnej pomoci,
- vysokým percentuálnym zastúpením seniorov z celkového počtu obyvateľov lokality,
- s výskytom sociálno-patologických javov.

Oblasť zamestnanosti

V obci Jablonov nad Turňou je približne 2,7 % nezamestnanosť, pričom dôvodmi v niektorých prípadoch môžu byť nízka kvalifikácia, nezájum o prácu, ako aj nedostatok pracovných príležitostí.

V dôsledku dlhodobej nezamestnanosti a s tým súvisiacim stavom chudoby je značné percento obyvateľov odkázaných na pomoc od štátu a to vo forme štátnych sociálnych dávok a príspevkov, ako aj iných foriem sociálnej pomoci.

Školstvo

Spolupráca s rodičmi:

- v dohodnutom termíne individuálne konzultácie, poradenstvo a informácie rodičom individuálne začleneného žiaka,
- individuálne konzultácie a poradenstvo rodičom ostatných problémových žiakov,
- spolupráca s rodičmi detí so špeciálnovýchovno - vzdelávacími potrebami žiakov pri tvorbe individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu.

Práca s výchovným poradcom:

Spolupráca s výchovným poradcom sa zameriava najmä na absolvovanie celoštátneho testovania deviatakov so ŠVVP a na ich umiestnenie na primeraný typ strednej školy. Taktiež pomáha učiteľom pri tvorbe individuálnych vzdelávacích programov a v hľadani vhodného prístupu k individuálne začlenenému žiakovi. Priebežne konzultuje aj o zvolenom postupe a napredovaní žiaka v učebnom procese.

Spolupráca s centrami psychologických a špeciálno – pedagogických služieb:

Výchovní poradca podľa potreby spolupracuje s poradenskými inštitúciami, predovšetkým s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP), Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPP) a inými špecializovanými

Škola poskytuje žiakom možnosť získať základné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetoch. Vzdelávací program je zameraný na zvyšovanie komunikatívnych zručností, skvalitňovanie spisovného vyjadrovania a spoločenského správania, komunikáciu v cudzom jazyku, výučbu dramatickej a regionálnej výchovy. Základná škola preferuje individuálny prístup, humanizáciu vyučovania, kritické a tvorivé myslenia vo výchovnovzdelávacom procese.

Zdravotníctvo

V obci sa nachádza zdravotné stredisko poskytujúce základné zdravotné služby. Svoju činnosť tu prevádzkuje praktický lekár pre dospelých, lekár - stomatológ a raz do týždňa

gynekológ. Ostatné odborné vyšetrenia a liečby absolvujú obyvatelia v Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory v Rožňave.

3.1 Pracovná skupina komunitného plánovania v obci Jablonov nad Turňou

Pracovná skupina v procese komunitného plánovania bola zostavená v októbri 2016 v súlade s princípmi komunitného plánovania sociálnych služieb - princíp partnerstva medzi všetkými účastníkmi, princíp rovnosti, skutočných potrieb. Starosta obce, poslankyňa OcZ – predsedníčka ZO Jednoty dôchodcov na Slovensku, poslankyňa OcZ – pedagogický zamestnanec / bývalá zástupkyňa miestnej ZŠ s MŠ, členovia Komisie rozvoja vzdelávania, sociálna, starostlivosť o seniorov, rodinu a dieťa – zdravotnícky zamestnanci a ostatní poslanci OcZ. Hlavnou činnosťou pracovnej skupiny bolo:

- zber informácií z oblasti poskytovania sociálnych služieb v pôsobnosti obce,
- monitoring potrieb konkrétnych užívateľov a žiadateľov vo vzťahu k sociálnym službám,
- špecifikácia záujmov cieľových skupín a ich presadzovanie,
- návrh konkrétnych opatrení za účelom rozvoja, resp. transformácie služieb pre cieľové skupiny.

Stretnutia pracovných skupín boli v úvodnej fáze procesu komunitného plánovania organizované priebežne – spoločne s Komisiou rozvoja vzdelávania, sociálnej, starostlivosti o seniorov, rodinu a dieťa.

Štruktúra obsahového zamerania činnosti pracovnej skupiny v procese strategického plánovania bola jednotná a jej rámcové členenie bolo nasledovné:

- stanovenie cieľov KPSS pre konkrétnu cieľovú skupinu
- SWOT analýza cieľových skupín
- prioritné problémy
- špecifikácia opatrení vedúcich k naplneniu špecifických cieľov KPSS
- aktivity orientované na naplnenie opatrení.

Zoznam členov pracovnej skupiny:

Ing. Slavomír Zubriczky, Oľga Hegedúsová, Mgr. Alžbeta Tamášová, MUDr. Emília Kardošová, Ing. Ilona Kardošová, Magdaléna Vojakovičová, Eugen Szabó, Mgr. Zoltán Varga, Henrieta Pásztorová, Zuzana Rajcziová, Angelika Kardosová.

4. HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ OBCE JABLONOV NAD TURŇOU

Obec Jablonov nad Turňou leží v údolí Slovenského krasu pod sedlom Soroška v **Turnianskej kotline** medzi planinami Dolný vrch a Horný vrch. Stará vinohradnícka obec je v súčasnosti súčasťou Turnianskej vínnej cesty. Turnianska vínná cesta zahŕňa malopestovateľov viniča, malovýrobcov vína, poskytovateľov stravovacích a ubytovacích služieb, remeselníkov a združenia podieľajúce sa na rozvoji turizmu a cestovného ruchu v Slovenskom krase. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z rokov 1332 až 1335. V roku 1430 sa uvádza po názvom Almas. Po druhej svetovej vojne k rozvoju obce prispelo vybudovanie železničnej trate Turňa – Rožňava. Samotná obec Vás očarí veľmi upraveným prostredím. Na námestí oproti obecnému úradu sa vedľa parku nachádza rímskokatolícky Kostol najsvätejšej Trojice. Pôvodne bol postavený v gotickom štýle v 14. storočia. Z gotického obdobia sa zachovali oporné piliere v uzávere presbytéria. Naposledy bol kostol opravovaný po požiari v roku 1910. O ulicu ďalej stojí Kostol reformovanej cirkvi. Bol postavený v klasicistickom štýle koncom 18. storočia. Jeho veža bola pristavaná začiatkom 19. storočia. V obci okrem iného funguje zdravotné stredisko, základná škola s telocvičňou, ktorú využívajú nielen deti a futbalové ihrisko. Ďalšou významnou pamiatkou je pánska sýpka nazývaná Granárium, v ktorej sa v súčasnosti nachádza Expozícia vinohradníctva na Turnianskej vínnej ceste, reštaurácia, vínná pivnica a návštevník sa tu môže aj ubytovať. Expozícia v historickej pivnici pánskej sýpky v Jablonove nad Turňou poukazuje na históriu vinohradníctva na Turnianskej vínnej ceste. Z historických predmetov expozície tu môžete obdivovať sudy, lisy, a ďalšie predmety potrebné k spracovaniu hrozna. Sýpka pôvodne patrila rodine Eszterházyovej. Od roku 2008 je Granárium vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Nájdete tu aj niekoľko zachovaných tradičných sedliackych domov zo začiatku 20. storočia. V obci sa pravidelne organizujú kultúrno-spoločenské aktivity. Južne od obce sa na planine Dolný vrch neďaleko hraníc s Maďarskom nachádza 100 metrov hlboká Obrovská priepasť. Je to priepasť korózneho typu s celkovou hĺbkou 100 m, založená vo svetlých wettersteinských vápencoch. Je členená na viacero menších šácht a dômov, z ktorých najväčšia má hĺbku až 63 m.

5. SOCIÁLNO – DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

5.1 Základná charakteristika

Samosprávny kraj:	Košický
Okres:	Rožňava
Región:	Gemer - Malohont
IČO:	00329193
Počet obyvateľov:	780
Rozloha:	2446 ha
Prvá písomná zmienka:	v roku 1235
Starosta:	Ing. Slavomír Zubriczky

5.2 Obyvateľstvo

Demografická štatistika poskytuje rozhodujúci podiel informácií o obyvateľoch obce Jablonov nad Turňou ako celku - o jeho stave, štruktúre, ako aj charakteristikách v konkrétnom časovom období. V rámci komunitného plánovania sociálnych služieb bola demografická štatistika zameraná na:

- počet obyvateľov obce (vo vybranom časovom horizonte)
- štruktúru obyvateľov (z rôznych hľadísk - pohlavie, ekonomická aktivita, národnosť a pod.)
- pohyb obyvateľstva (pôrodnosť, úmrtnosť a pod.)

Analytické údaje súvisiace s obyvateľmi obce Jablonov nad Turňou boli získavané z rôznych zdrojov. Za nosný zdroj považujeme informácie získané z Obecného úradu, zo Štatistického úradu SR a ÚPSVR v Rožňave. V tomto komunitnom pláne pre obec Jablonov nad Turňou boli pre potreby KPSS použité údaje z posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré na našom území prebehlo v máji 2011 podľa zákona č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov.

Tabuľka č. 1 - Demografická charakteristika obyvateľstva v rokoch 2015, 2016, 2017

Demografická charakteristika obyvateľstva v rokoch:	2015	2016	2017
Predproduktívny vek /0-14/ spolu	77	90	81
Produktívny vek /15-64/ spolu	562	557	553
z toho muži	284	334	324
z toho ženy	278	313	306
Poproduktívny vek /65+/	141	135	148
z toho muži	44	45	51
z toho ženy	97	90	92
Celkom	780	782	783
Počet sobášov	4	9	14
Počet rozvodov	1	1	1

Doplňujúce údaje za rok 2017:

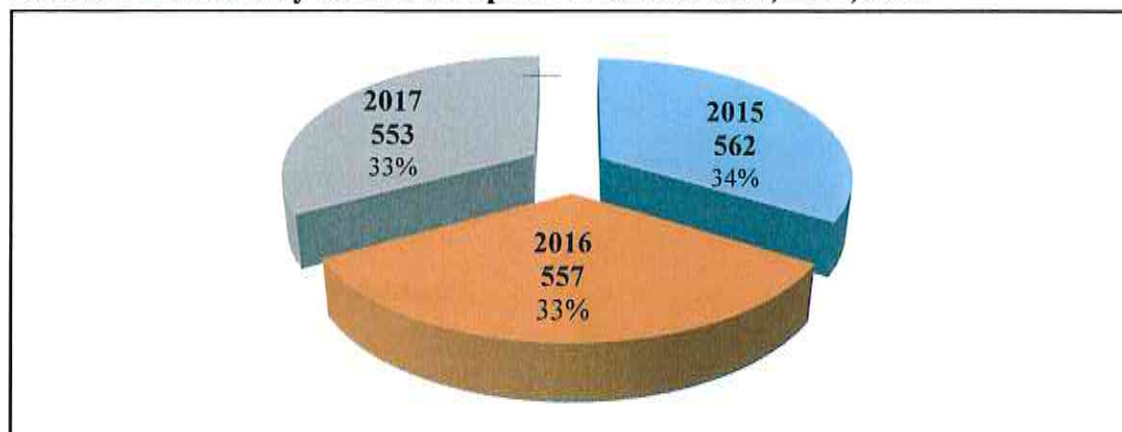
Predproduktívny vek – deti do 18 rokov:	114
Produktívny vek od 19 do 60 rokov:	470
Poproduktívny vek – nad 60 rokov:	196
Celkový počet rodín:	272
z toho nezaopatrenými deťmi:	68
počet neúplných rodí s deťmi:	10
počet nezamestnaných občanov:	16

Podrobná štruktúra obyvateľov nad 65 rokov:

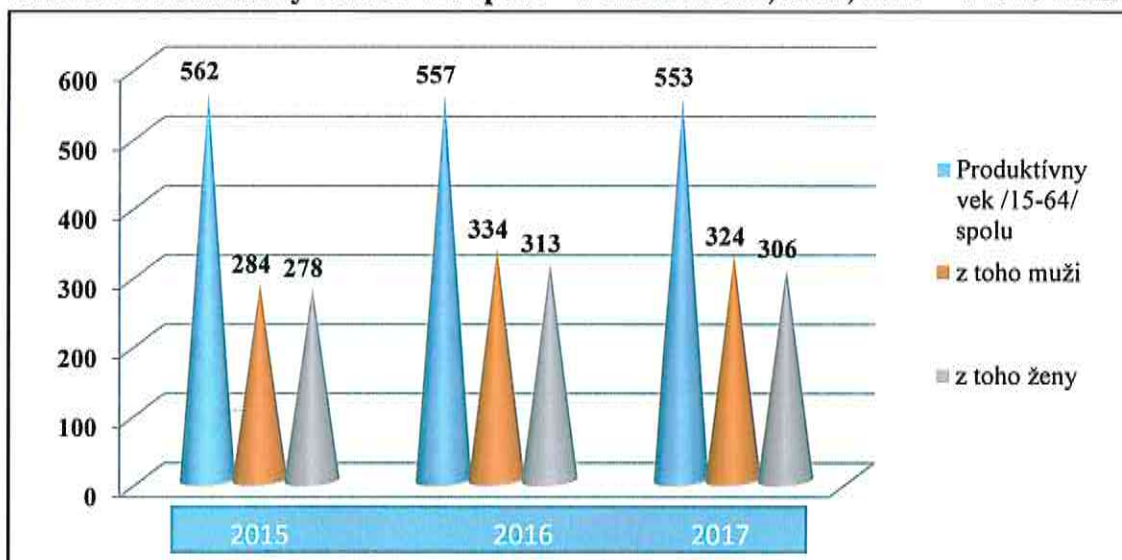
65 – 69 rokov:	44
70 – 74 rokov:	31
65 – 79 rokov:	33
80 – 84 rokov:	21
85 – 90 rokov:	17
90 a viac rokov:	1
Počet domácností jednotlivcov osamelo žijúcich nad 65 rokov:	23
Počet občanov ťažko zdravotne postihnutých:	89
Mentálne postihnutých občanov:	6

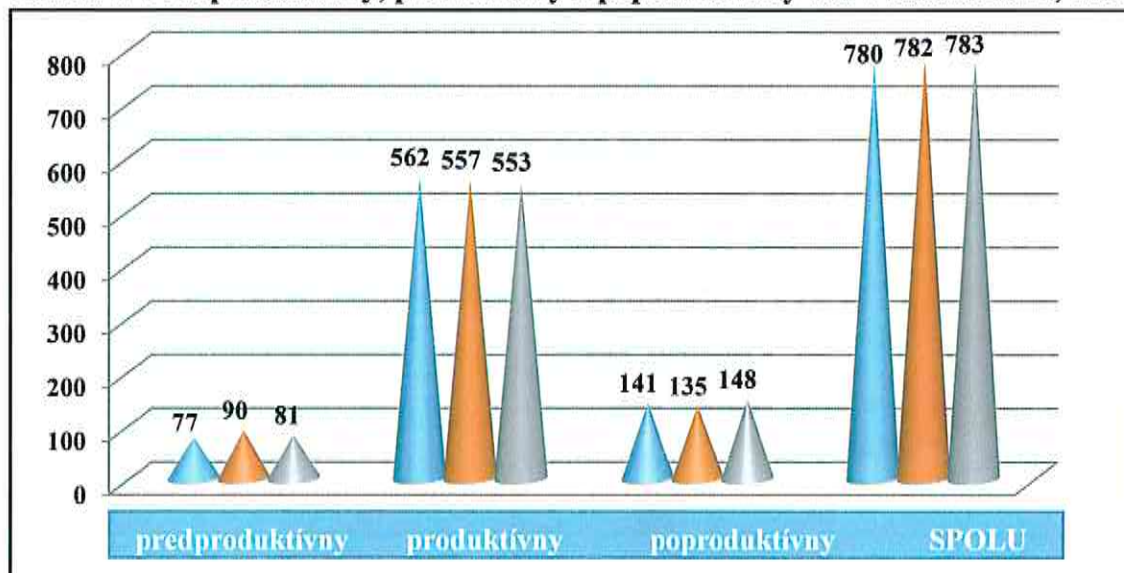
Graf č. 4 Produktívny vek /15-64/ spolu – v rokoch 2015, 2016, 2017

Graf č. 5 Produktívny vek /15-64/ spolu – v rokoch 2015, 2016, 2017 - z toho muži a ženy

Graf č. 6 Predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek v rokoch 2015, 2016, 2017

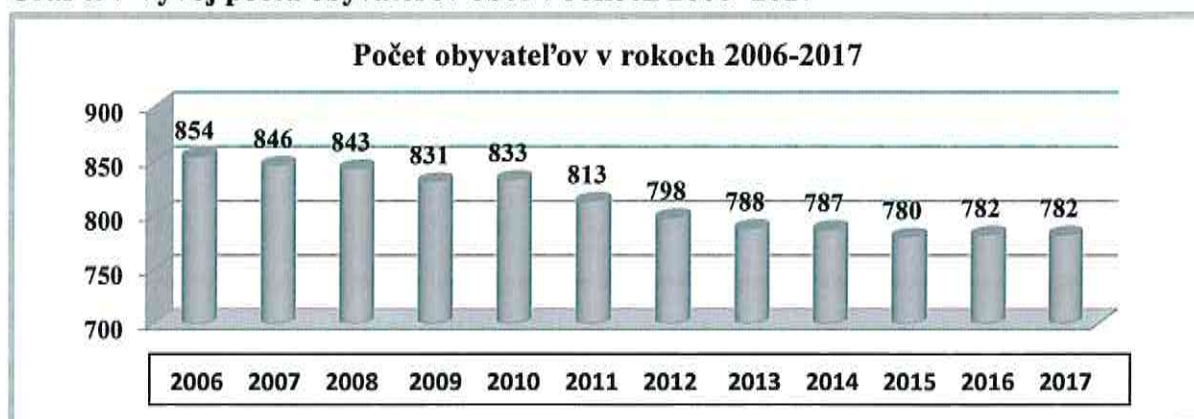

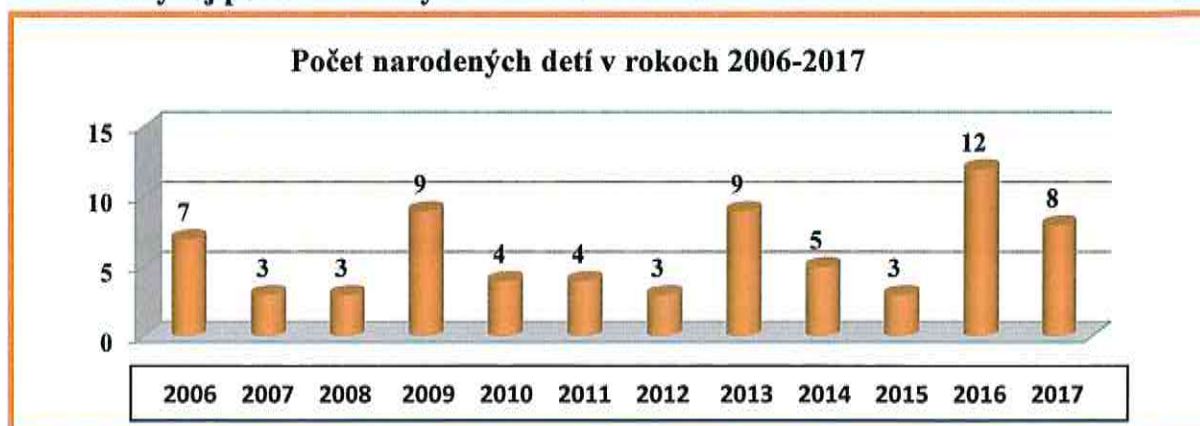
Tabuľka č. 2 - Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2006 – 2017

Roky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvateľov	854	846	843	831	833	813	798	788	787	780	782	782
počet narodených	7	3	3	9	4	4	3	9	5	3	12	8
počet zomrelých	7	13	13	10	15	15	11	7	10	15	10	11
Prírodný prírastok	0	-10	-10	-1	-11	-11	-8	2	-5	-12	2	-3
prírastok prisťahovaných	21	10	15	12	19	7	5	10	4	7	5	10
prírastok odsťahovaných	8	14	9	17	16	5	19	10	2	7	11	3
migračný prírastok	13	-4	6	-5	3	2	-14	0	2	0	-6	7
celkový prírastok	13	-14	-4	-6	-8	-9	-22	2	-3	-12	-4	4

Graf č. 7 Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2006 -2017

Graf č. 8 Vývoj počtu narodených detí v rokoch 2006 -2017

Graf č. 9 Vývoj počtu zomrelých občanov obce v rokoch 2006 -2017

Graf č. 10 Prírodný prírastok počtu obyvateľov v rokoch 2006 - 2017

Graf č. 11 Prírodný prírastok prisťahovaných obyvateľov obce v rokoch 2006 -2017

Graf č. 12 Prírodný prírastok odsťahovaných obyvateľov obce v rokoch 2006 -2017

6. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2018-2023

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 predstavujú nástroj štátnej politiky na smerovanie a prezentovanie východiskových systémových záujmov, úloh a podporných opatrení vlády Slovenskej republiky a oblasti sociálnych služieb, sú vypracované v súlade s pôsobnosťou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ako ústredného orgánu štátnej správy Slovenskej republiky pri poskytovaní sociálnych služieb ustanovenou § 79 ods. 1 písm. a) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a Stratégiou deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike.

6.1 Špecifické ciele Národných priorít:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže.

Národné priority si následne obce, mestá a samosprávne kraje rozpracujú vo svojich koncepcných a plánovacích dokumentoch. Na základe dôslednej analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb, rovnako požiadaviek a potrieb ich prijímateľov a prijímateľiek, si stanovujú ciele a priority, následne úlohy a opatrenia rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode na najbližšie obdobie.

Strategická časť Komunitného plánu obsahuje stratégiu rozvoja územia v sociálnej oblasti pri zohľadnení vnútorných špecifik, určuje špecifické ciele, priority v nadväznosti na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jablonov nad Turňou v záujme vyváženého rozvoja obce.

Komunitný plán sociálnych služieb 2018-2023

Obec Jablonov nad Turňou:

- deinštitucionalizovať sociálne služby,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

6.2 Vízia, ciele a priority sociálnych a komunitných služieb v obci Jablonov nad Turňou

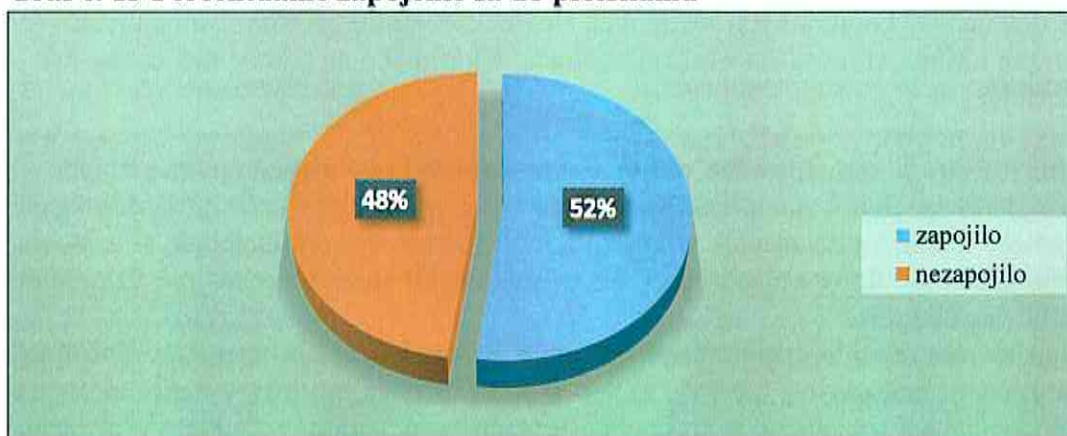
Sociálna oblasť zahŕňa všetky oblasti spoločenského a komunitného života obce, vrátane sociálnych a zdravotných služieb, čiastočne aj školskú a predškolskú prípravu. Pri zostavovaní strategickej časti pre oblasť sociálnych služieb obec vychádzala z aktuálne platnej legislatívy, v zmysle ktorej definuje všetky sociálne služby, ktorých realizáciu má v kompetencii obec (vrátane zabezpečenia priestorových podmienok).

Pre potreby koncepčného prístupu k zlepšovaniu komunitných a sociálnych služieb si obec Jablonov nad Turňou zadefinovala – aj na základe dole uvedeného prieskumu - svoju víziu, priority resp. ciele a návrh opatrení do roku 2023. Vízia obce Jablonov nad Turňou v sociálnej oblasti je nasledovná:

Čas realizácie:	Február 2018
Cieľ prieskumu :	Zistiť potreby a predstavy občanov v obci Jablonov nad Turňou pre zriadenie SENIOR CENTRA a s ním súvisiacich sociálnych služieb.
Počet oslovených respondentov :	186
Počet vrátených dotazníkov:	97

Do prieskumu sa zapojilo 52% oslovených respondentov, čo z pohľadu obce možno považovať za relevantnú vzorku.

Graf č. 13 Percentuálne zapojenie sa do prieskumu

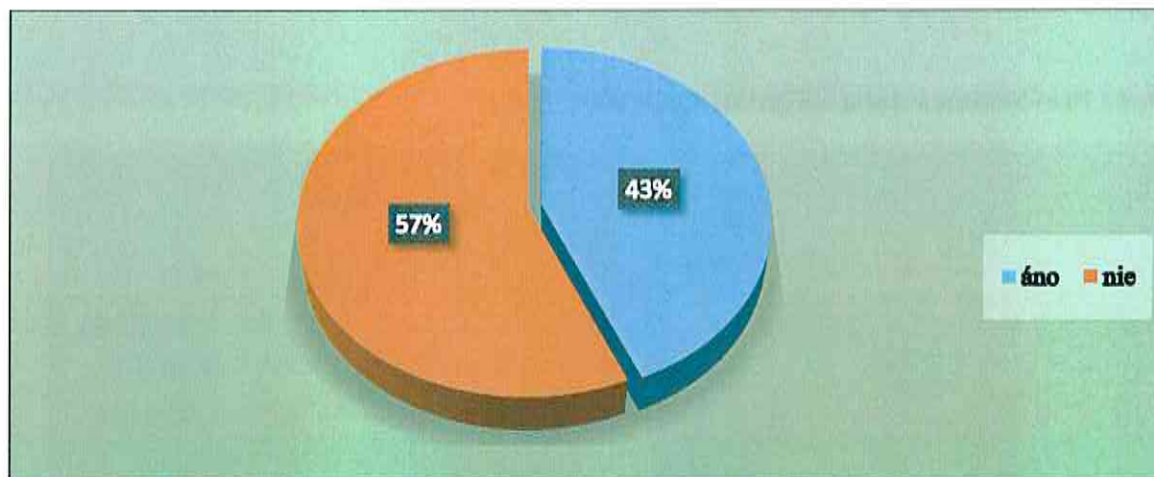

Záujem o vznik SENIOR CENTRA

Áno	43	43%
Nie	56	57%
Spolu:	97	100%

Graf č. 14 Záujem o vznik SENIOR CENTRA

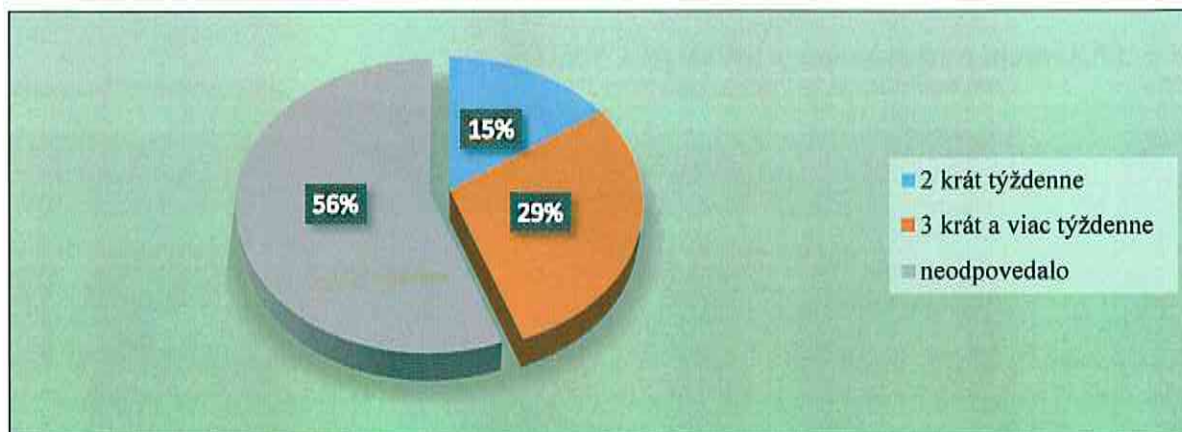

Predpokladaná návštevnosť SENIOR CENTRA

Ako často by ste chceli navštevovať SENIOR CENTRUM (SC) ?

2 krát týždenne	15	15%
3 krát a viac týždenne	28	29%
Neodpovedalo	54	56%
Spolu:	97	100%

Graf č. 15 Predpokladaná návštevnosť SENIOR CENTRA

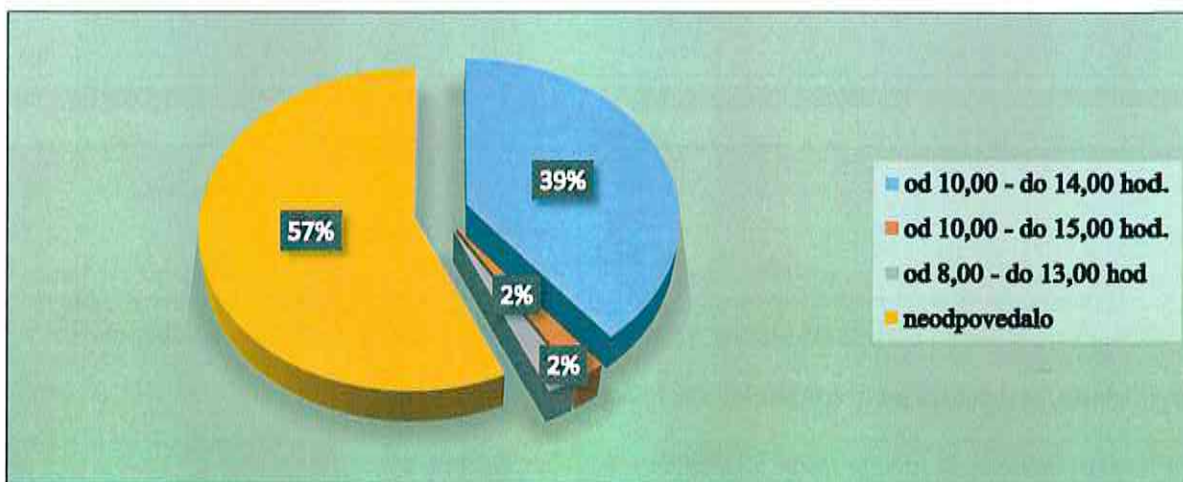

Prevádzková doba SENIOR CENTRA (SC)

Akú prevádzkovú dobu SC by ste uprednostnili?

od 10,00 - do 14,00 hod.	38	39%
od 10,00 - do 15,00 hod.	2	2%
od 8,00 - do 13,00 hod	2	2%
neodpovedalo	55	57%
Spolu:	97	100%

Graf č. 16 Prevádzková doba SENIOR CENTRA (SC)

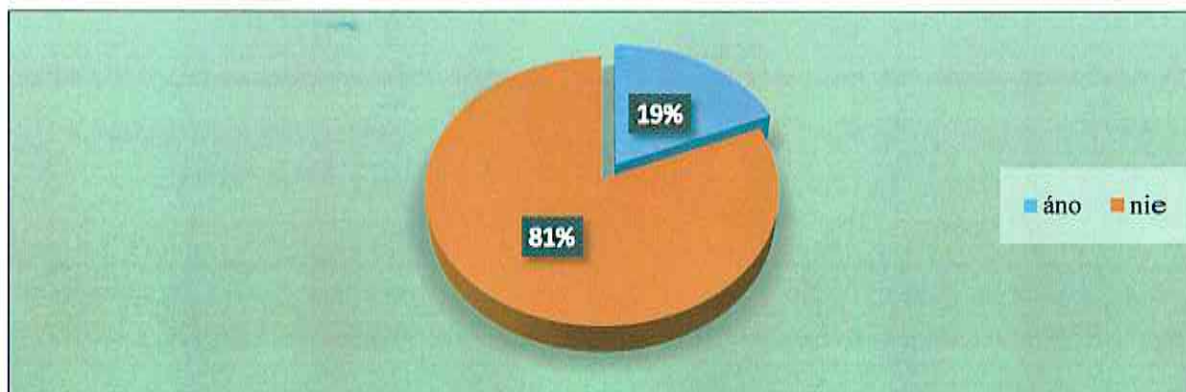

Záujem o stravovanie v SENIOR CENTRE

Záujem o obedy v SENIOR CENTRE v cene od 2,00 -2,60 €?

áno	18	19%
nie	79	81%
Spolu:	97	100%

Graf č. 17 Záujem o stravovanie v SENIOR CENTRE

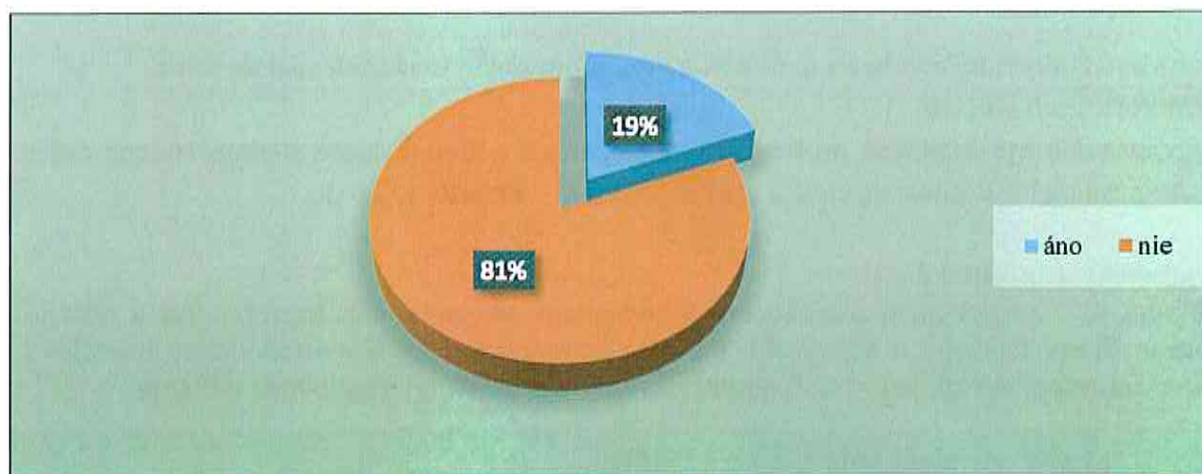

Záujem o rozvoz obeda do domáceho prostredia

V prípade, že ste uviedli v predošlej otázke nie, mali by ste záujem o donášku obeda do domácnosti?

áno	15	19%
nie	61	81%
spolu	76	100%

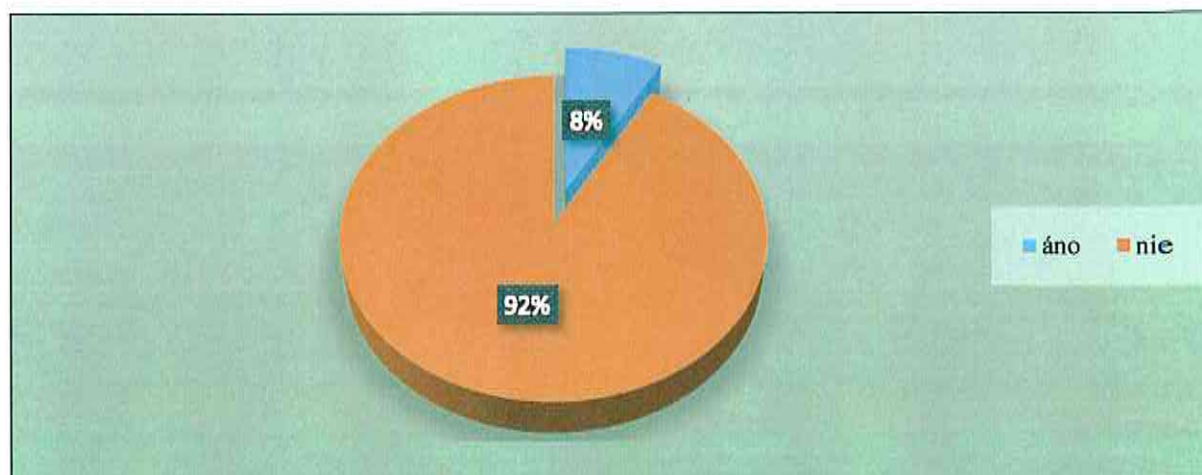
Graf č. 18 Záujem o rozvoz obeda do domáceho prostredia

Záujem o domácu opatrovateľskú službu poskytovanú obcou

áno	8	8%
nie	89	92%
Spolu:	97	100%

Graf č. 18 Záujem o domácu opatrovateľskú službu poskytovanú obcou

Návrhy a požiadavky respondentov:

- ✓ Pracovná terapia v SC
- ✓ Ručné práce v SC
- ✓ Spoločenské hry
- ✓ Čítanie poviedok a básní
- ✓ Masáže
- ✓ Besedy
- ✓ Výlety a obhliadky pamiatok
- ✓ Internetové pripojenie

6.1 Vízia

Spokojnosť obyvateľov obce s úrovňou a rozsahom poskytovaných sociálnych a zdravotníckych služieb

Vízia by mala byť naplnená prostredníctvom opatrení a aktivít, ktoré sledujú Hlavné ciele, /Strategické ciele/ Všeobecné ciele a Špecifické ciele – Prílohy č. 1 – 3.

Strategické a špecifické ciele

Základným strategickým a plánovacím dokumentom usmerňujúcim rozvoj miest a obcí je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komunitný plán ako strednodobý rozvojový dokument rešpektuje globálny cieľ, strategický cieľ a priority naformulované v PHSR.

Definovaný cieľ sociálnej oblasti obce z PHSR:

“Cieľom sociálnej oblasti je starostlivosť o ľudské zdroje, vytvorenie podmienok pre kvalitný život občanov a zabezpečenie primeraných podmienok spoločenského vyžitia”

Špecifické ciele sú pripravované podľa aktuálnych potrieb obyvateľov vzhľadom k prístupnosti a možnostiam obce. Špecifický cieľ predstavuje charakteristiku cieľového stavu už na detailnej úrovni s jasným a výstižným pomenovaním. Jednotlivé priority vymedzujú prioritné oblasti strategického plánovania, ktoré nadväzujú na špecifické ciele a taktiež obsahujú konkrétne aktivity pre rozvoj v sociálnej oblasti.

Stratégia rozvoja - ciele a opatrenia na roky 2018-2023

HLAVNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE A SKVALITNENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE SYSTÉMU INFORMOVANOSTI A PORADENSTVA A JEHO DOSTUPNOSTI PRE CIEĽOVÉ SKUPINY			
Opatrenia	Zabezpečiť väčšiu informovanosť o sociálnych službách a o možnej pomoci	Aktivity	Poskytovať obsahovo informácie o poskytovaných a dostupných službách, o postupe pri krízových situáciách, o prevencii, o postihoch a sankciách za spáchanú trestnú činnosť, o realizovaných podujatiach, o sociálnopatologických javoch a podobne. Termín: 2018-2022 Zodpovední: Obecný úrad v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
	Vytvoriť a spravovať aktuálne databázy		Zabezpečiť spracovanie a priebežnú aktualizáciu rôznych databáz potrebných pre prácu v sociálnej oblasti Termín: 2018-2022 Zodpovedný: OÚ
	Spolupráca obce a iných subjektov		Vytvorenie systému pravidelných stretnutí zástupcov organizácií a pracovníkov OÚ, prioritne za účelom vzájomnej informovanosti a prípadnej spolupráce na konkrétnych aktivitách Termín: 2018-2020 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVÍJANIE DOBROVOĽNÍCTVA NA PODPORU INTEGRÁCIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN DO SPOLOČNOSTI			
Opatrenie	Koordinovať dobrovoľnícku činnosť	Aktivita	Viesť databázu dobrovoľníkov a v prípade potreby ich osloviť a zabezpečiť dobrovoľnícku činnosť pre potreby cieľovej skupiny Termín: 2018-2020 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou – cirkevné zbory
Opatrenie	Zapojiť študentov školského zariadenia na území obce do dobrovoľníctva	Aktivita	Zapojiť študentov do dobrovoľníctva napr. pri organizovaní spoločensko - kultúrnych podujatí, športových podujatí, pri zabezpečení predčítateľskej služby a pod. Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou- škola

VŠEOBECNÝ CIEĽ: POSILNENIE A ROZŠÍRENIE ROZSAHU SLUŽIEB PRE SENIOROV V OBCI JABLONOV NAD TURŇOU			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: POSILNENIE A ROZŠÍRENIE TERENNEJ SOCIÁLNEJ PRACE			
Opatrenia	Poskytovať opatrovateľskú službu podľa potreby a požiadaviek klientov	Aktivity	Vzhľadom na predpokladaný nárast počtu cieľovej skupiny, ako aj proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb je potrebné zabezpečiť poskytovanie opatrovateľskej služby pre klientov v zmysle legislatívneho rámca, ako jednu s ťažiskových služieb pre seniorov. Je potrebné túto službu zaregistrovať a pomocou NP POS spustiť. Termín: 2018 december Zodpovedný: OÚ
	Realizovať terénnu sociálnu prácu		Je dôležité zabezpečiť plynulý výkon terénnej sociálnej práce v prirodzenom prostredí klientov Termín: 2018-2023 Zodpovedný: OÚ
	Posilniť vyhľadávaciu činnosť seniorov, odkázaných na pomoc inej osoby		Vyhľadávanie seniorov odkázaných na pomoc inej osoby a poskytnúť im poradenstvo priamo v ich prirodzenom prostredí. Využitie terénnej sociálnej práce a dobrovoľníkov. Termín: 2018-2023 Zodpovedný: OÚ
	Riešiť situáciu občanov zo staršej vekovej kategórie, ktorí sú odkázaní na každodennú starostlivosť svojej rodiny, ale ešte nepotrebujú 24- hodinovú opatrovateľskú alebo ústavnú sociálnu starostlivosť		Založenie a prevádzkovanie denného stacionára, ktorý by svojim klientom poskytoval denný dohľad, stravovanie, možnosť oddychu a osobnej hygieny, možnosť záujmovej činnosti, pracovnej terapie, sociálnej rehabilitácie a sociálne poradenstvo. Termín: 2018-2020 Zodpovedný: OÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: SKVALITNENIE SLUŽIEB PODPOROVANÉHO SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA SENIOROV			
Opatrenie	Rozširovanie možností podporovaného stravovania pre dôchodcov, naďalej zabezpečiť kvalitu a ponuku stravy zodpovedajúcu potrebám seniorov	Aktivita	Jedná sa najmä o možnosť rozšírenia stravovania sociálne odkázaných seniorov s ponukou možnosti odoberať stravu aj zo školskej jedálne. Zabezpečenie rozvozu jedla. Termín: 2018-2020 Zodpovední: OÚ, ŠJ, Jednota dôchodcov
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZABEZPEČENIE PREPRAVY PROSTREDNÍCTVOM PREPRAVNEJ SLUŽBY			
Opatrenie	Zabezpečiť službu prepravnej služby	Aktivita	Zabezpečenie služby prepravnej služby pre občanov obce, prípadne okolitých obcí s cieľom zabezpečenia najmä zdravotnej starostlivosti Termín: 2018-2020 Zodpovedný: OÚ
Opatrenie	Informovanie seniorov a ich okolia o zneužití seniorov v súvislosti s nekalými obchodnými praktikami - predaj tovarov a služieb seniorom formou prezentácií a súťaží, ktoré majú manipulatívny a nátlakový charakter	Aktivita	Zvýšenie preventívnej pozornosti aj zo strany verejnosti. Termín: 2018-2020 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: PREVENCIA			
Opatrenie	Informovanie seniorov a ich okolia o zneužití seniorov v súvislosti s nekalými obchodnými praktikami - predaj tovarov a služieb seniorom formou prezentácií a súťaží, ktoré majú manipulatívny a nátlakový charakter	Aktivita	Zvýšenie preventívnej pozornosti aj zo strany verejnosti. Termín: 2018-2020 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou

Stratégia rozvoja - ciele a opatrenia na roky 2018-2023

VŠEOBECNÝ CIEĽ: PODPORA A ZVÝŠENIE INTEGRÁCIE FYZICKÝCH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM DO SPOLOČNOSTI			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: PODPOROVANIE A ROZVÍJANIE ROZSAHU A KVALITY SOCIÁLNYCH SLUŽIEB			
Opatrenie	Využiť externé zdroje a poskytovať sociálne služby v zmysle platných právnych predpisov a reagovať na potreby cieľovej skupiny	Aktivita	Poskytovať a rozvíjať sociálne služby v zmysle platných právnych noriem, spolupracovať s organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou a výstavba nových sociálnych služieb – Zariadenie pre seniorov a Zariadenia opatrovateľskej služby. Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
VŠEOBECNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE PREVENČIE, EFEKTÍVNEJSIE VYUŽÍVANIE EXISTUJÚCICH MOŽNOSTÍ A ZDROJOV A TÝM SPOMALENIE NÁRASTU SOCIÁLNO-			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: SKVALITNENIE PREVENČIE SOCIÁLNO - PATOLOGICKÝCH JAVOV V SKUPINE RODINA, DETI A MLÁDEŽ A SPOMALENIE RASTU POČTU MLADÝCH ĽUDÍ SO			
Opatrenie	Preventívne aktivity pre mládež, osoby so závislosťami, osveta osôb ohrozených sociálnym vylúčením	Aktivita	Organizovanie preventívnych aktivít, v spolupráci s občianskymi združeniami a cirkevnými organizáciami s cieľom predchádzania vzniku sociálno - patologických javov, hlavne rôznych druhov závislostí (drogy, alkohol, gamblerstvo ...). Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou
Opatrenie	Aktívna spolupráca verejnosti pri odhaľovaní závislostí, zneužitia a zlého zaobchádzania s členmi cieľovej skupiny	Aktivita	Zvýšenie preventívnej pozornosti aj zo strany verejnosti. Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
Opatrenie	Posilnenie spolupráce so školskými zariadeniami v oblasti sociálnej kurately - detí	Aktivita	Monitorovanie ohrozených detí v školských zariadeniach a ich rodín za účelom zabezpečenia adekvátnej sociálnej starostlivosti za cieľom predchádzania umiestnenia detí do detských domovov. Zodpovední: OÚ v spolupráci so školskými zariadenia a
ŠPECIFICKÝ CIEĽ: SLEDOVAŤ VÝVOJ SITUÁCIE DETÍ ZO SOCIÁLNE OHROZENÝCH RODÍN			
Opatrenie	Realizovať prieskumy za účelom monitorovania potrieb cieľovej skupiny	Aktivita	Ide o pravidelné monitorovanie potrieb cieľovej skupiny či už dotazníkovou formou, rozhovorom a podanými podnetmi, prácou v teréne a pod. Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s partnermi - organizáciami pracujúcimi s konkrétnou
VŠEOBECNÝ CIEĽ: ZMIERNENIE ZHORŠUJÚCEHO SA STAVU ŽIVOTNEJ ÚROVNE OSÔB OHROZENÝCH SOCIÁLNYM VYLÚČENÍM			
Opatrenie	Spolupráca s charitami a cirkvami na území mesta	Aktivita	Misijná práca, rozvoj motivácie cez vieru Termín: 2018-2023 Zodpovední: OÚ v spolupráci s charitami a cirkvami

Monitoring Komunitného plánu sociálnych služieb

Súčasťou implementácie KPSS je funkčný systém kontroly monitorovania a aktualizácie komunitného plánu. **Komisia Obecného zastupiteľstva pre Rozvoj vzdelávania, sociálna, starostlivosti o seniorov, rodinu a dieťa** bude pravidelne vyhodnocovať a kontrolovať stav realizácie jednotlivých aktivít v rámci konkrétnych opatrení. Výstupy budú ročne spracované vo forme správy, ktoré budú predložené obecnému zastupiteľstvu. Zmeny v komunitnom pláne budú podliehať schvaľovaniu v obecnom zastupiteľstve. KPSS má strednodobý časový charakter, je spracovaný na obdobie piatich rokov 2018-2023. Ide o otvorený dokument v rámci ktorého sa nevylučujú jeho prípadné úpravy, korekcie a doplnky v danom období. Komunitný plán sociálnych služieb obce Jablonov nad Turňou na roky 2018 - 2023 bol schválený uznesením číslo 550 dňa 28.06.2018

